

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної роботи і міжнародних зв'язків

Інна АНДРУШКО

«30» серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

В.о. зав. кафедри педагогіки та психології

доц. ЗВО Тетяна

РИСИНЕЦЬ

«29» серпня 2024 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Психологія здоров'я людини

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Медична психологія», 2022
Навчальний рік	2024-2025
Кафедра	Педагогіки та психології
Лектор	Доцент ЗВО Тетяна РИСИНЕЦЬ
Контактна інформація	pedagogy@vnmu.edu.ua
Укладач силабусу	Доцент ЗВО Тетяна РИСИНЕЦЬ Викладач ЗВО Олена БЕССАРАБА Асистент ЗВО Наталя ОРДАТІЙ

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП	ОК 28, складова циклу дисциплін загальної підготовки
Курс/семестр	2 курс (III семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	60 годин /2,0 кредитів ЄКТС
Структура дисципліни	Лекції - 10 год Практичні заняття - 30 год Самостійна робота -20 год В цілому: аудиторні заняття – 66,67%, самостійна поза аудиторна робота – 33,34%
Кількість змістових модулів	2
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна (при впровадженні карантинних заходів- дистанційна очна)

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. Предметним напрямком дисципліни є психологія здоров'я людини. Курс орієнтований на отримання студентами уявлення про загальну концепцію здоров'я людини, поняття порушень психологічного здоров'я та їх чинників, основні характеристики способу життя та чинники формування здорового способу життя, знайомить із особливостями проблем, пов'язаних зі способом життя, основними видами психогігієни та психопрофілактики, факторами збереження здоров'я, формує уміння застосовувати знання з психології здоров'я людини у професійній діяльності, виявляти особливості впливу на психологічне здоров'я соціально-економічних, соціально-політичних, екологічних і біосоціальних чинників, визначати індивідуально-психологічні відмінності особистості в залежності від способу життя та наявності хвороби, аналізувати дескриптори та детермінанти психологічного здоров'я для здійснення заходів, психогігієни і психопрофілактики, що є важливими елементами у професійній підготовці та професійній діяльності.

Передреквізити. Для успішного засвоєння дисципліни студенту необхідні знання, отримані в процесі вивчення наступних дисциплін загальної підготовки:

«медична біологія», «медична хімія», «анатомія людини», «медична психологія. Вступ до спеціальності», «актуальні питання профілактики тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії та токсикоманії», «філософія»

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Метою дисципліни є засвоєння студентами загальних понять про основи психологічного здоров'я особистості і психічного здоров'я людини.

Постреквізити. В процесі вивчення дисципліни набуваються знання, необхідні для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки, а саме: «вікова та педагогічна психологія», «фізіологія та нейрофізіологія», «безпека життєдіяльності», «експериментальна психологія та психодіагностика», «психологія особистості та диференційна психологія», «загальна психологія», «основи психосоматичної медицини» інтеграцію викладання з цими дисциплінами та застосування отриманих знань, умінь та навичок в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

3. Результати навчання.

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

- визначати рівні та критерії психічного здоров'я особистості;
- виявляти сутність та основні принципи збереження фізичного здоров'я;
- визначати критерії психічного та соціального здоров'я, умови збереження здоров'я на цих рівнях;
- встановлювати базові ресурси здоров'я;
- розуміти принципи формування системи забезпечення здоров'я і проводити діагностику рівнів здоров'я; застосовувати отримані знання в майбутній професійній діяльності;
- пропагувати ведення здорового способу життя;
- надавати консультативну допомогу щодо інформаційно-типологічних аспектів психології здоров'я;
- користуватись комплексами фізичних вправ для підтримання власного здоров'я;
- використовувати елементи медичної та психологічної реабілітаційної роботи
- володіти навичками: із збереження та зміцнення здоров'я людини,
- фізичний, соціальний та психічний рівень здоров'я, збереження працездатності, самовпливу на організм за допомогою сучасних оздоровчих технологій, а також формувати свідоме ставлення до власного здоров'я та ведення здорового способу життя;
- керувати своїми психоемоційними станами в сучасних напружених умовах професійної діяльності.
- здійснювати психологічні дослідження та вірно оцінювати діагностичні можливості окремих методичних прийомів пізнання іншої людини і інтерпретувати результати, які отримуються за їх допомогою;
- самостійно вирішувати які діагностичні методи використовувати для проведення психологічної діагностики порушень психологічного здоров'я та методів і рівнів їх профілактики.

4. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 1 Психологія здоров'я людини	3 семестр 60 год/2,0 кредити	Лекції №№ 1-5 Практичні заняття №№ 1-9 Теми для самостійного опрацювання №№ 1-10_____
-------------------------------------	------------------------------------	---

Дисципліна включає 9 тем, які поділені на 2 тематичних модулі.

Модуль 1. Психологія здоров'я людини

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психологічного здоров'я, детермінанти та дескриптори.

Тема 1. Теоретичні основи психології здоров'я людини

Тема 2. Концепція та основні засади психологічного здоров'я.

Тема 3. Порушення психологічного здоров'я

Тема 4. Спосіб життя. Проблеми, пов'язані із способом життя.

Змістовий модуль 2. Медико-соціальні основи психологічного здоров'я особистості і психічного здоров'я людини.

Тема 5. Вікові аспекти психологічного здоров'я. Функціонування сім'ї та її дезадаптаційні форми.

Тема 6. Особистість та мікросоціальне оточення: потенційна небезпека для психологічного здоров'я

Тема 7. Вплив мезо- та макросоціального оточення на психологічне здоров'я

Тема 8. Концепція психічного здоров'я. Основи психогігієни та психопрофілактики

Тема 9. Основи психогігієни та психопрофілактики. Психосоціальна реабілітація

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів психології здоров'я людини.

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння наступних практичних навичок:

оцінка якості, рівню, стилю життя, показників індивідуального та популяційного здоров'я.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та опрацювання практичних навичок, вивчення тем для самостійної поза аудиторної роботи, підготовка презентацій, таблиць, опрацювання наукової літератури та написання оглядів з наданих тем для індивідуальної роботи. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на проміжних контрольних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра педагогіки та психології/Студенту/Очна форма навчання/ Медична психологія/ 2 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педагогіки та психології #. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: проведення індивідуального та фронтального усного опитування, тестування, проведення первинного інтерв'ю з хворим і трактування та оцінка його результатів тощо
Підсумковий контроль дисципліни – диференційний залік	Методи: усна відповідь на теоретичні питання білету (згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи))
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, ситуаційні завдання, практичні завдання

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>)

Поточний контроль	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 6 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,9	B	добре	
160-169,9	C		
141-159,9	D	задовільно	

122-140,99	E	задовільно	-
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студента **Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю**

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він може вільно оперувати латинською термінологією, чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань для практичної медицини.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її медичного значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не розуміє медичних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної медицини.

Оцінювання виконання тестових завдань під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок. (обсяг правильних відповідей 80-89%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до тесту.

Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю (диференційний залік)

Оцінка «відмінно» виставляється за умови повного оволодіння студентом усіма обов'язковими теоретичними знаннями і практичними навичками з дисципліни, вмінні застосовувати набути знання на практиці, вичерпного, точного, самостійного викладення теоретичного матеріалу і розв'язування усіх ситуаційних завдань в межах програми навчання, використання додаткових джерел інформації з дисципліни. Під час диференційованого заліку студент демонструє повне засвоєння навчально-програмного матеріалу; дає не менше 90% правильних відповідей на запитання добре володіє теоретичними знаннями та практичними

навичками; розуміє загально-біологічне та медичне значення дисципліни, її зв'язок з професійно-орієнтованими дисциплінами; засвоїв основну навчальну літературу та лекційний курс.

Оцінка «добре» виставляється за умови повного оволодіння студентом усіма обов'язковими теоретичними знаннями і практичними навичками з дисципліни, вмінні застосовувати набути знання на практиці, самостійного викладення теоретичного матеріалу з окремими несуттєвими помилками і неточностями, розв'язування усіх ситуаційних завдань з незначними труднощами при вирішенні найважчих завдань, використання основних джерел інформації з дисципліни, під час диференційного заліку дає не менше 75% правильних відповідей.

Оцінка «задовільно» виставляється за умови демонстрації під час диференційного заліку оволодіння студентом основними теоретичними знаннями і практичними навичками з дисципліни при задовільному рівні розуміння матеріалу та виконання практичних навичок з помилками, що не мають принципового характеру, викладення основного теоретичного матеріалу за допомогою навідних питань і правильної відповіді на прямі питання, використання основних джерел інформації з дисципліни, під час відповіді надає не менше 55% правильних відповідей.

Оцінка «незадовільно» виставляється у разі відсутності у студента обов'язкових теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни, невмінні застосовувати набути знання на практиці, нездатності до самостійного викладення теоретичного матеріалу, або його викладення з суттєвими принциповими помилками, нездатності розв'язувати ситуаційні завдання, або розв'язування їх з грубими помилками, що мають принциповий характер, відсутність ознак володіння основними джерелами інформації з дисципліни. Під час диференційованого заліку студент дає менше 55% вірних відповідей, демонструє відсутність систематичних знань та умінь, не володіє практичними навичками, допускає принципові помилки у відповідях на теоретичні питання та при вирішенні ситуаційних задач, не засвоїв основну навчальну літературу та лекційний курс.

Нарахування індивідуальних балів здійснюють на підставі Положення про організацію навчального процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова. (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи))

12 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце на міжвузівських олімпіадах з дисципліни або призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт або призове місце на міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи

11 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав I місце на внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або I місце на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи, або приймав участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт

10 балів - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце (II-III) на внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи; або за участь (без призового місця) міжвузівських олімпіадах з дисципліни або призове місце на міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи.

9 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який приймав участь (без призового місця) у внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи

8 балів - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який активно приймав участь у роботі студентського наукового гуртка, опублікував друковану роботу за результатами науково-практичного дослідження, але не приймав особисто участь у студентській науковій конференції, підготував стендову доповідь.

6-7 балів - додаються до оцінки з дисципліни за виготовлення на кафедрі схем, таблиць мультимедійного забезпечення та відеофільмів – з урахуванням важливості виконаної роботи.

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з дотримання правил техніки безпеки при перебуванні студентів на території навчального корпусу №2. Проведення інструктажу реєструється в Журналі інструктажу з техніки безпеки, а також інструктаж з правил поведінки при сигналі “ПОВІТРЯНА ТРИВОГА” та безпечної евакуації в укриття. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до практичних занять.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття. На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педагогіки та психології#) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент має надати конспект з відповідної теми, пройти тестування та письмово чи усно відповісти на питання до теми заняття. Відпрацювання пропущених лекцій здійснюється після надання конспекту лекційного матеріалу, або написання реферату, чи підготовки власної презентації з теми пропущеної лекції.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім.

М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педагогіки та психології/ Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педагогіки та психології/ Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

8. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педагогіки та психології/ Студенту.

1) Основна література:

1. Толкунова І. Освітні аспекти навчального курсу « Психологія здоров'я і здорового способу життя»//Теорія і методика фізичного виховання і спорту- № 2, 2017. - С. 86-97.
2. Коцан І. Я., Ложкін Г. В., Мушкевич М. І. Психологія здоров'я людини / За ред. І. Я. Коцана.-Луцьк: РВВ —Вежа. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2011. — С.-430.
3. Ільїна Н., Мисник с., Загальна психологія теорія та практикум. Навчальний посібник, Університетська книга, 2017. — С. 352.
4. Спіріна І.Д., Вітенко І.С., Напрєєнко О.К. Медична психологія: державний національний підручник – Дніпропетровськ: ЧП «Ліра» ЛТД, 2012. — С. 444.
5. Варій М.Й. Загальна психологія : підручник : у 2 т. / М. Й. Варій. — 5- те вид., виправл. і доповн. — Л.: Апріорі, — Т. 1, 2016. — С.382.
6. Колесник Н.Т., Е.А.Орлова. Клиническая психология. 3-е издание, испр. и доп. учебник для академического бакалавриата, под редакцией Г.И.Ефремовой - «Юрайт» 2016.
7. Сидоров П.И., Парняков А.В. . Клиническая психология. Учебник для ВУЗов, ГЭОТАР-Медиа 2010. — С 880.
8. В. Гавенко, В. Битенский. Психіатрія і наркологія. Підручник. «Медицина» 2014. — С. 512.
9. В. М Поліщук Вікова та педагогічна психологія, Університетська книга, 2017. — С. 352

2) Додаткова література:

1. Михеєнко О. « Загальна теорія здоров'я» Навчальний посібник, Університетська книга, 2017р., 156 с.
2. Андреева Т.В. Семейная психология. Учеб. пособие. — СПб.: Речь, 2004. — С-244.
3. Психіатрія і наркологія: підручник (ВНЗ І—ІІІ р. а.) / І.І. Погорелов, О.Д. Манаєнкова. — 2-е вид., випр. 2015. — С. 320.
4. Рубінштейн С.Л.. « Основы общей психологии», Питер, 2015. - С.- 720.

3) Електронні ресурси:

1. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>
 2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>
 3. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
 4. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
 5. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
 6. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
- Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>
7. Електронна адреса сайту бібліотеки університету:<http://library.vsmu.edu.ua/>
 8. <http://psy.vn.ua>
 9. library.univ.kiev.ua (Наукова бібліотека ім.. М.Максимовича).
 10. nbuv.gov.ua (Національна бібліотека України).
 11. nplu.kiev.ua (Національна Парламентська бібліотека України)
 12. pidruchniki.com.
 13. https://med.edu.ua/ukr/structure/Editorial_and_Publishing_Division.htm
 14. PsyLab.info – Енциклопедія психодіагностики

15. psyttests.org
 16. <https://periodicals.karazin.ua/pnmp/about>
 17. <http://www.mps.kh.ua/>
 18. ukma.kiev.ua/ukmalib (Наукова бібліотека Національного університету “Києво-Могилянська академія”).
 19. [Http://nbuv.gov.ua/UJRN/NMFVS_2016_2_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/NMFVS_2016_2_19)
 20. [Онлайн довідник МКХ-10](#)
 21. [Всесвітня організація охорони здоров'я http://www.who.int/en/](http://www.who.int/en/)
 22. [МОЗ України https://moz.gov.ua/](https://moz.gov.ua/)
 23. [Центр громадського здоров'я МОЗ України https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan](https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan)
 - 4) Презентації лекцій, Методичні рекомендації до практичних занять та СРС
- 9. Розклад та розподіл груп по викладачам** опублікований на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педагогіки та психології/ Студенту).
- 10. Питання до диференційного заліку з дисципліни** опубліковані на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педагогіки та психології/ Студенту).

Відповідальний за курс
РИСИНЕЦЬ

доц. ЗВО Тетяна

викл. ЗВО Олена БЕССАРАБА
ас. ЗВО Наталя ОРДАТІЙ

В. о. зав. кафедри
РИСИНЕЦЬ

доц. ЗВО Тетяна